

М. Г. Бортнікова, Н. Я. Петришин, Ю. Л. Чиркова, А. М. Чушак-Голобородько
Національний університет “Львівська політехніка”

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ МЕДІАЦІЇ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ КОНТРАКТІВ

<http://doi.org/10.23939/smeu2020.02.035>

© Бортнікова М. Г., Петришин Н. Я., Чиркова Ю. Л., Чушак-Голобородько А. М., 2020

У статті розкрито особливості здійснення медіації в Україні. Висвітлено підходи до визначення сутності поняття “медіація”. Виокремлено та систематизовано основні принципи здійснення медіації при реалізації зовнішньоекономічних контрактів. Сформовано комплексну типологію видів медіації за сукупністю характерних ознак. Побудовано технологію здійснення медіації при реалізації зовнішньоекономічних контрактів. Охарактеризовано основні функції медіації. Наведено переваги та можливості для України від впровадження інституту медіації в практику вирішення суперечок в умовах здійснення зовнішньоекономічної діяльності.

Ключові слова: медіація, посередництво, медіаційна угода, зовнішньоекономічний контракт, суперечки, принципи медіації, типологія медіації, технологія медіації.

Постановка проблеми

В умовах інтернаціоналізації та глобалізації зовнішньоекономічних зв'язків зростає кількість їх безпосередніх учасників, змінюються форми співпраці, а також виникають проблеми та конфлікти, які потребують ефективних механізмів їхнього врегулювання. У розвинених країнах світу одним із альтернативних способів врегулювання суперечок між суб'єктами господарської діяльності виступає медіація. Вона полягає у залученні незалежного експерта, так званого, медіатора, який забезпечує налагодження комунікаційного процесу між сторонам конфлікту з метою задоволення інтересів і потреб його учасників.

Медіація активно застосовується у США, Австралії, Новій Зеландії, Великобританії, Німеччині, Польщі, Франції та інших європейських країнах для врегулювання сімейних та трудових спорів, економічних та екологічних суперечок, суперечок у сфері будівництва тощо. В умовах інтеграції України у світовий економічний простір посилюється необхідність імплементації механізму медіації в національну систему управління. Проте, на сьогоднішній день в Україні основною проблемою є відсутність чіткої нормативно-правової бази щодо регулювання питань медіації.

Актуальність дослідження

Медіація є ефективним і достатньо затребуваним в Україні способом вирішення суперечок між економічними суб'єктами. Зокрема, Європейське співтовариство рекомендує впровадити медіацію і законодавчо затвердити її, як один з основних методів альтернативного вирішення суперечок в процесі досудового чи судового розгляду. Про актуальність та корисність медіації, необхідність її закріплення в конкретному законодавчому акті свідчать її переваги, цілі та завдання. Законопроект “Про медіацію” унормовує медіацію відповідно до вимог європейського законодавства та передбачає застосування процедури медіації при вирішенні конфліктів, які виникають у цивільних, сімейних, трудових, господарських, зовнішньоекономічних контрактах.

Формулювання мети та завдань статті

За результатами вивчення літературних джерел, нормативно-правової бази [1–15] та власних досліджень за проблемою, метою статті є розроблення концептуальних засад здійснення медіації при реалізації зовнішньоекономічних контрактів. Для досягнення зазначеної мети у роботі встановлено такі завдання: дослідження механізму здійснення медіації в Україні; виокремлення та систематизації основних принципів здійснення медіації; формування комплексної типології видів медіації за сукупністю характерних ознак; розроблення технології здійснення медіації при реалізації зовнішньоекономічних контрактів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Теоретичні аспекти щодо сутності та значення медіації досліджувались такими вітчизняними та іноземними науковцями, як: Н. Александер, О. Белінська, А. Бортнікова, О. Бік, Н. Гайдук, Н. Дараганова, К. Ковач, М. Колеснікова, З. Красіловська, А. Лиско, Н. Мазаракі, І. Сенюта, Х. Терешко, А. Шаповалова та ін. [1–10, 15]. Доцільно зауважити, що у сучасній літературі практично відсутні дослідження щодо розроблення концептуальних засад здійснення медіації при реалізації зовнішньоекономічних контрактів. Проведений аналіз наукових публікацій свідчить про недостатнє обґрунтування елементів системи медіації. Зважаючи на це, виникає необхідність у формуванні та обґрунтуванні концептуальних засад здійснення медіації при реалізації зовнішньоекономічних контрактів. Результати проведених досліджень дають змогу виділити основні складові елементи системи медіації, а саме: принципи забезпечення процесу медіації; суб'єкти медіаційного процесу; мету, завдання та функції медіації; технологію здійснення медіації при реалізації зовнішньоекономічних контрактів.

Виклад основного матеріалу

Медіація передбачає діяльність професійних незалежних посередників (медіаторів), які спрямовують учасників спору до його самостійного врегулювання та досягнення компромісу. Існує ряд трактувань поняття “медіація”, які задекларовані у нормативно-правових актах. Зокрема, відповідно до проекту Закону України “Про медіацію” – медіація виступає альтернативним методом вирішення спорів, за допомогою якого сторони спору самостійно, на добровільній основі, за допомогою медіатора досягають згоди для вирішення спору [11].

Медіація передбачає переговори за участі нейтрального посередника (медіатора), добровільний і конфіденційний процес, в якому нейтральна третя сторона (медіатор) допомагає конфліктуючим сторонам досягти взаємоприйнятої угоди [12].

Медіація – це діяльність професійних посередників, які спрямовують учасників спору до компромісу та самостійного врегулювання спору [13].

Отже, метою медіації є налагодження комунікації між сторонами медіаційної угоди щодо вирішення конфлікту з дотриманням принципів, функцій та технології здійснення медіації. Основні завдання медіації при реалізації зовнішньоекономічних контрактів полягають у: вирішенні спорів з найменшими витратами для сторін зовнішньоекономічного контракту; налагодженні процесу взаємодії між учасниками конфлікту, який виник в процесі реалізації зовнішньоекономічних контрактів (аналізу конфліктної ситуації, оцінювання позицій кожної зі сторін, визначення умов компромісу); налагодженні процесу комунікації між сторонами медіаційної угоди.

У результаті проведених досліджень виникає необхідність у виокремленні та систематизації основних принципів здійснення медіації (рис. 1).

Сторонами медіації можуть виступати суб'єкти господарювання, медіатор, суд за ініціювання ним процедури медіації, експерти, перекладачі, аудитори та інші спеціалісти у разі визнання сторонами медіації їхньої участі необхідною та/або доцільною задля найбільш швидкого та ефективного врегулювання господарського спору [14].

Результати вивчення літературних джерел та законодавчої бази за проблемою дають змогу сформулювати комплексну типологію видів медіації за сукупністю характерних ознак: за метою

проведення процедури медіації; за середовищем функціонування; за способом взаємодії процедури медіації зі судовим провадженням; за ступенем обов'язковості; за критерієм платності послуг медіатора; за суб'єктом, який ініціює процес медіації; за кількістю медіаторів; за технологією проведення медіації; за зв'язком медіатора зі сторонами контракту; за характером проведення; за сферами застосування.

Рис. 1. Принципи медіації

Примітка: сформовано авторами на основі опрацювання літературних джерел та законодавчої бази.

Залежно від мети проведення медіації виділяють: медіацію запобігання спорів, або превентивну медіацію, метою якої є профілактика конфліктів та спорів, що можуть виникнути в майбутньому між сторонами зовнішньоекономічного контракту; медіація врегулювання спорів, тобто медіація щодо спорів, що вже виникли між сторонами контракту.

За середовищем функціонування виокремлюють: приватну (зовнішню) медіацію, що є самостійним альтернативним способом урегулювання спорів та розглядається як окремий вид професійної діяльності; інтегровану медіацію, яка є частиною діяльності юрисдикційних органів.

Доцільною є класифікація за способом взаємодії процедури медіації зі судовим провадженням, у зв'язку з цим слід виокремити: позасудову медіацію, тобто приватну медіацію в спорі між контрагентами, що не переданий на розгляд суду, яка є самостійним способом альтернативного вирішення спорів, існує паралельно зі судовим провадженням та проводиться незалежними приватними медіаторами; присудову медіацію, яка використовується для вирішення спорів, що уже стали предметом судового розгляду, за згодою сторін або за призначенням чи рекомендацією судді.

За ступенем обов'язковості участі у медіації виділяють: добровільну медіацію за згодою сторін зовнішньоекономічного контракту та обов'язкову медіацію у передбачених законом випадках.

Щодо класифікації медіації за критерієм платності послуг медіатора, то виокремлюють медіацію, яка здійснюється на платній та безоплатній основі.

Доцільно розмежувати медіацію за суб'єктом, який ініціює процес, у зв'язку з цим, слід виділити медіацію, ініційовану сторонами зовнішньоекономічного контракту, між якими виник конфлікт та медіацію, яка ініційована іншими особами.

Класифікуючи медіацію за кількістю залучених медіаторів доцільно виокремити медіацію, що здійснюється одним медіатором та медіацію за участю кількох медіаторів (комедіацію).

Залежно від технології проведення медіації: медіація за участю обох сторін зовнішньоекономічного контракту; шатл-медіація (човникова медіація), за якої процедура будується переважно з використанням індивідуальних зустрічей медіатора і сторін контракту окремо, коли сторони знаходяться в окремих кабінетах, а медіатор виконує функцію "човника", ведучи переговори між ними.

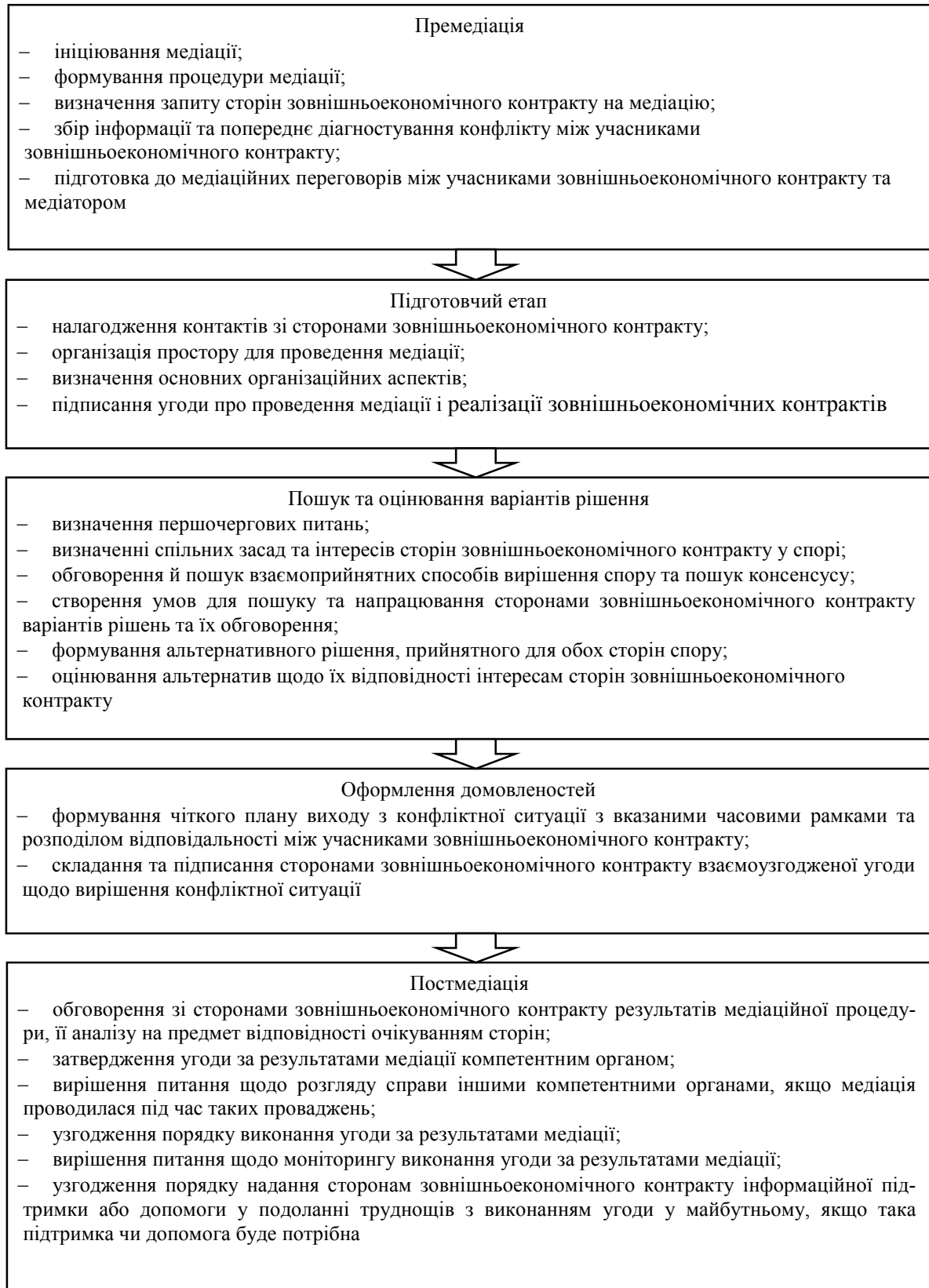

Рис. 2. Технологія здійснення медіації в умовах реалізації зовнішньоекономічних контрактів

Примітка: сформовано авторами на основі опрацювання літературних джерел та законодавчої бази.

Характеризуючи зв'язки медіатора зі сторонами контракту, доцільно виділити медіацію за участю зовнішнього медіатора та внутрішньоорганізаційну медіацію, коли медіатором є штатний працівник на підприємстві тощо.

Медіація за характером проведення поділяється на: регулятивну медіацію, яка базується на індивідуалістичному світогляді та поясненні конфлікту і поведінки його учасників з позиції їхніх особистих економічних інтересів від реалізації зовнішньоекономічного контракту; медіацію відносин, яка сфокусована на здатності сторін конфлікту трансформувати їхні відносини через взаємне визнання інтересів з метою налагодження конструктивної взаємодії між ними при реалізації зовнішньоекономічного контракту.

За сферами застосування виокремлюють: сімейну медіацію, бізнес-медіацію, трудову медіацію, медіацію в адміністративно-правових відносинах, медіацію у сфері міжнародних відносин та зовнішньоекономічної діяльності.

Процес медіації передбачає послідовну реалізацію його етапів (рис. 2), кожен з яких має свою конкретну мету, досягнення якої дозволяє переходити до наступного етапу.

У проміжку між реалізацією етапів, кожна зі сторін зовнішньоекономічного контракту може змінити свою думку щодо конкретного спору. Поспілкувавшись з учасниками медіації, оцінивши свої позиції в конфлікті, відкривши для себе певні нові обставини справи, сторони можуть відмовитися від своїх претензій та врегулювати спір.

Системі медіації притаманні певні властиві їй функції, які відображають її основний зміст (табл. 1).

Таблиця 1

**Характеристика основних функцій медіації при реалізації
зовнішньоекономічних контрактів**

№ з/п	Функції медіації	Характеристика основних функцій медіації при реалізації зовнішньоекономічних контрактів
1	Креативна	Сприяє створенню нових ідей при формуванні пропозицій щодо вирішення конфліктних ситуацій, що виникли в процесі здійснення зовнішньоекономічної операції.
2	Діагностична	Передбачає діагностику конфлікту та його окремих складових, допомагає сторонам зовнішньоекономічного контракту виявити їхні потреби та інтереси.
3	Організаційна	Забезпечує процес проведення переговорів щодо вирішення конфлікту між сторонами зовнішньоекономічного контракту з врахуванням чітко визначеного регламенту проведення медіації.
4	Інформаційна	Сприяє інформуванню сторін та інших учасників медіації про процедуру, принципи та правила медіації, її можливості та переваги. Передбачає збирання, оброблення, аналізування та оцінювання достовірності даних в процесі реалізації медіаційної угоди.
1	Експертна	Передбачає здійснення експертного оцінювання розроблених заходів та досягнення цілей як сторін зовнішньоекономічного контракту так і медіатора при реалізації медіаційної угоди.
2	Етична	Забезпечує дотримання етичних норм, збереження умов конфіденційності даних учасників зовнішньоекономічного контракту та гарантування їх інформаційної безпеки в межах медіаційного процесу.
3	Конструктивна	Формує та підтримує атмосферу довіри та співпраці сторін зовнішньоекономічного контракту, надає сторонам медіації психологічну підтримку, заохочуючи їх до пошуку конструктивного виходу з конфлікту.

Примітка: систематизовано авторами на основі власних досліджень та аналізування літературних джерел.

Отже, до основних переваг медіації доцільно віднести: відсутність формальностей та гнучкість процесу здійснення, повну конфіденційність та значну економія фінансових та часових ресурсів. Правильний вибір мети, цілей і завдань медіації має важливе значення, оскільки забезпечує якісне діагностування конфлікту між сторонами зовнішньоекономічного контракту та формування оптимальних управлінських рішень щодо його вирішення.

Висновки

Результати дослідження виявили, що концептуальні засади здійснення медіації при реалізації зовнішньоекономічних контрактів спрямовані на запровадження ефективних механізмів та регламентації порядку провадження процедури медіації; регулювання правового становища медіатора; визначення організаційно-правових засад функціонування служб медіації. Саме тому наявність ефективного інструменту для оперативного вирішення конфліктних ситуацій є вкрай необхідною для вітчизняних підприємств при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.

Перспективи подальших досліджень

З метою активізації міжнародної співпраці та підвищення ефективності реалізації зовнішньоекономічних контрактів необхідно визначити та зафіксувати способи вирішення майбутнього спору, що впливає з відповідного контракту з іноземним контрагентом. Перспективами подальших досліджень ефективності та результативності здійснення медіації є розроблення методичних рекомендацій щодо формування професійних компетентностей медіаторів під час вирішення конфліктів між учасниками зовнішньоекономічного контракту.

Список літератури

1. Альтернативні підходи до розв'язання конфліктів: теорія і практика застосування / уклад. : Н. Гайдук, І. Сенюта, О. Бік, Х. Терешко. Львів : ПАІС, 2007. 296 с.
2. Белінська О.В. Медіація – альтернативне вирішення спорів. Вісник Вищої ради юстиції. 2011. № 1 (5). С. 158–173.
3. Бортнікова А. Критерії медіабельності публічно-правового спору. Visegrad journal on human rights. № 6, 2017. [Електронний ресурс]. URL: http://vjhr.sk/archive/2017_6/5.pdf (дата звернення: 15.09.2020).
4. Гайдук А. В. Проблеми законодавчого забезпечення медіації в Україні. Часопис Академії адвокатури України. 2013. № 9. С. 1–4.
5. Дараганова Н. В. Медіація як один із альтернативних способів вирішення індивідуальних трудових спорів. Юридична наука. 2011. № 6. С. 77–83. [Електронний ресурс]. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jnn_2011_6_10 (дата звернення: 15.09.2020).
6. Кимберли Ковач. Медиация: крат. курс; пер. с англ. [Е. И. Носырева и др.]. 2-е изд. М. : Инфотропик Медиа, 2013. 316 с
7. Колеснікова М. В., Шаповалова А. О. Актуальність впровадження інституту медіації в законодавстві України. Правові горизонти/Legal horizons. 2017. С. 41–46. [Електронний ресурс]. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/57892> (дата звернення: 17.09.2020).
8. Красіловська З. В. Становлення інституту медіації в системі публічного управління: теоретико-правовий аспект: автореф. дисертац. на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.01 теорія та історія державного управління. Одеський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України, Одеса, 2017. 20 с.
9. Лиско А. Проблеми впровадження та проведення медіації в адміністративному судочинстві України. [Електронний ресурс]. URL: <http://www.cdms.org.ua> (дата звернення: 20.09.2020).
10. Мазаракі Н. Зміст та значення принципу самовизначення сторін медіації. Вісник Національного технічного університету України “Київський політехнічний інститут”. Політологія. Соціологія. Право. 2017. № 3/4. С. 94–98.
11. Проект Закону України “Про медіацію” № 3504 від 19.05.2020 р. [Електронний ресурс]. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68877 (дата звернення: 22.09.2020).
12. Закон України “Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу” № 1629-ГУ від 18.03.2004 р. [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15> (дата звернення: 22.09.2020).

13. Указ Президента України 361/2006 “Про концепцію вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів” від 10.05.2006 р. [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361/2006> (дата звернення: 22.09.2020).
14. Директива 2008/52/ЄС Європейського парламенту та Ради “Про деякі аспекти медіації у цивільних та господарських правовідносинах” від 21 травня 2008 р. [Електронний ресурс]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a95?lang=uk (дата звернення: 22.09.2020).
15. Moore Ch. W. The Mediation Process. P. 477–485; Alexander N. International and Comparative Mediation: Legal Perspectives. UK: Walters Kluwer, 2009. P. 293–324.

References

1. Haiduk N., Seniuta I., Bik O., Tereshko Kh. (2007). Alternatyvni pidkhody do rozviazannia konfliktiv: teoriia i praktyka zastosuvannia [Alternative approaches to conflict resolution: theory and practice]. Lviv : PAIS. (in Ukrainian).
2. Belinska O. V. (2011). Mediatsiia – alternatyvne vyrishennia sporiv [Mediation – alternative dispute resolution]. *Bulletin of the High Concil of Justice*, no. 1 (5), P. 158–173. (in Ukrainian).
3. Bortnikova A. (2017). Kryterii mediabelnosti publichno-pravovoho sporu [Criteria for the mediaability of a public law dispute]. *Visegrad journal on human rights*, no. 6. Retrieved from: http://vjhr.sk/archive/2017_6/5.pdf (accessed 15 September 2020). (in Ukrainian).
4. Haiduk A. V. (2013). Problemy zakonodavchoho zabezpechennia mediatsii v Ukraini [Problems of legislative support of mediation in Ukraine]. *The Journal of the Academy of Advocacy of Ukraine*. no. 9. P. 1–4 (in Ukrainian).
5. Darahanova N. V. (2011). Mediatsiia yak odyin iz alternatyvnykh sposobiv vyrishennia indyvidualnykh trudovykh sporiv [Mediation as one of the alternative ways of resolving individual labor disputes]. *Juridical Science*, no. 6, P. 77–83. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jnn_2011_6_10 (accessed: 15 September 2020) (in Ukrainian).
6. Kimberli Kovach. (2011). *Mediatsiia* [Mediation]. Moscow: Infotropik Media, 2nd edition. (in Russian).
7. Kolesnikova M. V., Shapovalova A. O. (2017). Aktualnist vprovadzennia instytutu mediatsii v zakonodavstvi Ukrainy [The relevance of the implementation of the institution of mediation in the legislation of Ukraine]. *Legal horizons*, P. 41–46. Retrieved from: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/57892> (accessed: 17 September 2020) (in Ukrainian).
8. Krasilovska Z. V. (2017). Stanovlennia instytutu mediatsii v systemi publichnoho upravlinnia: teoretyko-pravovy aspekt [Formation of the institution of mediation in the public administration system: theoretical and legal aspect]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Odesa: ORIPA NAPA under the President of Ukraine (in Ukrainian).
9. Lysko A. (2010). Problemy vprovadzennia ta provedennia mediatsii v administratyvnomu sudochynstvi Ukrainy [Problems of introducing and conducting mediation in administrative proceedings in Ukraine]. Retrieved from: <http://www.cdms.org.ua> (accessed 20 September 2020). (in Ukrainian).
10. Mazaraki N. (2017). Zmist ta znachennia pryntsypu samovyznachennia stoinosti mediatsii [Content and significance of the principle of self-determination of the parties to mediation]. *National Technical University of Ukraine Journal. Political science. Sociology. Law*. No. 3/4, P. 94–98. (in Ukrainian).
11. Proekt Zakonu Ukrainy “Pro mediatsiiu” No. 3504 vid 19.05.20 [Draft Law of Ukraine on mediation from May 19, 2020, No. 3504]. Available at: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68877 (accessed 22 September 2020). (in Ukrainian).
12. Zakon Ukrainy “Pro Zahalnodержavnu prohramu adaptatsii zakonodavstva Ukrainy do zakonodavstva Yevropeiskoho Soiuzu” No. 1629-HU vid 18.03.2004 [Law of Ukraine On the national program of adaptation of Ukrainian legislation to the legislation of the European Union from March 18, 2004, No. 1629–HU]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15> (accessed 22 September 2020). (in Ukrainian).
13. Ukaz Prezydenta Ukrainy “Pro kontseptsiiu vdoskonalennia sudivnytstva dlia utverdzennia spravedlyvoho sudu v Ukraini vidpovidno do yevropeiskykh standartiv” No. 361/2006 vid 10.05.2006 [Decree of the President of Ukraine 361/2006 “On the concept of improving legal proceedings for the approval of a fair trial in Ukraine in accordance with European standards” from May 10, 2006]. Available Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361/2006> (accessed: 22 September 2020). (in Ukrainian).

14. Directive 2008/52/EC of the European Parliament and of the Council of 21 May 2008 on certain aspects of mediation in civil and commercial matters. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a95?lang=uk (accessed 22 September 2020).

15. Alexander N. (2009). *International and Comparative Mediation: Legal Perspectives*. UK : Walters Kluwer. P. 293–324.

M. Bortnikova, N. Petryshyn, Yu. Chyrkova, A. Chushak-Holoborodko
Lviv Polytechnic National University
Department of Foreign Trade and Customs

CONCEPTUAL FRAMEWORK OF APPLYING MEDIATION IN THE CONTEXT OF FOREIGN ECONOMIC CONTRACTS IMPLEMENTATION

© *Bortnikova M., Petryshyn N., Chyrkova Yu., Chushak-Holoborodko A., 2020*

The article discovers the results of studying the conceptual framework of applying mediation in the context of foreign economic contracts implementation. The approaches to defining the ‘mediation’ concept have been outlined. The features and advantages of mediation in Ukraine are determined. It has been substantiated that mediation is an effective and rather popular way in Ukraine for resolving conflict situations and economic disputes among business entities. The relevance and usefulness of mediation, the need to consolidate it in a specific legislative act is evidenced by its advantages, goals and objectives. The main principles of mediation are highlighted and systematized as follows: informativeness, voluntariness, discretion, structuredness, competence, equality of rights of the parties to mediation, efficiency, independence, focus on results, impartiality of the mediator, confidentiality, individual approach, creativity, neutrality. There has been formed a complex typology of mediation types on the basis of a set of characteristic features: the purpose of the mediation procedure; the operating environment; the way of interaction of the mediation procedure with judicial proceedings; the degree of obligation; the criterion of payment for the mediator’s services; the subject who initiates the mediation process; the number of mediators; the mediation technology; communication of the mediator with the parties; the nature of the conduct. The main functions of mediation are characterized, namely: creative, diagnostic, organizational, informational, expert, ethical, constructive. A technology for mediation in the implementation of foreign economic contracts has been constructed, which involves the following stages: pre-mediation, preparatory stage, collection of information and identification of topics for discussion, search and assessment of solution options, execution of agreements, postmediation. The introduction of the institution of mediation in Ukraine substantively links the modern development of the legal system of Ukraine with the European legal systems, values and development priorities of the modern civilized world. The paper argues for the need to develop a legal framework that will ensure the effective functioning of mediator organizations, the implementation of the functions of ensuring the mediators’ proper professional training, ensuring the mechanisms of mediators’ responsibility, as well as protecting the rights and interests of mediation parties and third parties.

Key words: mediation, mediation agreement, foreign economic contract, disputes, principles of mediation, typology of mediation, mediation technology.